

בבית המשפט העליון**ע"א 2435/22**

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: פלוני

נגד

המשיבים: 1. פלונית
2. פלונית
3. פלונית
4. פלוני

ערעור על החלטתו של בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו מיום 27.3.2022 בתנ"ז 57507-02-22 אשר ניתנה על ידי השופטת א' ז'יטניצקי רקובר

בשם המערער: בעצמו
בשם המשיבים: עו"ד אבשלום נוימן

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו (השופטת א' ז'יטניצקי רקובר; להלן גם: המותב) מיום 27.3.2022 בתנ"ז 57507-02-22, שבה נדחתה בקשת המערער לפסילת המותב מלדון בהליכים השונים שמתנהלים בעניינם של הצדדים.

1. המערער והמשיבה 1 (להלן: המשיבה) הם בני זוג לשעבר ולהם שלושה ילדים קטינים (המשיבים 2-4). מאז שנת 2019 מתנהלים בעניינם של הצדדים מספר הליכים בבית המשפט לענייני משפחה, ובהם הליכים בענייני מזונות וזמני השהות עם המשיבות 2-3, וכן בקשה להכיר במשיב 4 כקטין נזקק.

2. ביום 13.3.2022 הגיש המערער, שאינו מיוצג, בקשה לפסילת המותב מלדון בכל ההליכים בעניינם של הצדדים. בבקשתו הלין המערער על התנהלות המשיבה לאורך ניהול ההליכים וטען, בין היתר, כי בכוונתה לנתק את המשיבות 2-3 ממנו

ומאחיהן, המשיב 4, באמצעות העתקת מקום מגוריה ליישוב אחר. המערער טען כי גורמי הטיפול הביעו התנגדות למהלך זה של המשיבה, אך המותב "מתעלם" לחלוטין מעמדת הגורמים המקצועיים והופך את החטיפה לעובדה מוגמרת, ובתוך כך פועל "בניגוד לכל היגיון משפטי, אנושי ומוסרי". עוד טען המערער כי המותב מתעלם מאלימות שהפעילה המשיבה כלפי ילדיהם הקטינים, וזאת עקב "הרצון לתת עדיפות לגרסת 'האישה'". בהקשר זה הפנה המערער למסמכים שונים שהוגשו לבית המשפט החל משנת 2020 ואשר תומכים, לגישתו, בטענה לאלימות מצד המשיבה, והוסיף כי המותב נוהג ב"שאננות מקוממת לשלמות גופם ונפשם של הקטינים".

לצד זאת טען המערער כי המותב מתעלם מהתנהלות בעייתית של המשיבה גם בכל הנוגע לחלוקת ההוצאות הנוגעות לקטינים. בהקשר זה הפנה המערער להחלטה מיום 15.2.2022 – אשר ניתנה באחד ההליכים הקשורים להליך נושא הערעור דנן (תלה"מ 203633-07-20) – בה ציין המותב: "דרישת [המערער] לחייב את [המשיבה] בהשתתפות במזונות הקטין טעונה בירור ואין כל מקום לעשות כן בשלב של קביעת מזונות זמניים. יודגש שבשלב זה לא הגיש [המערער] ראיות מספקות לעניין הכנסותיו ולעניין צרכי הקטין". עוד הפנה המערער להחלטה מיום 8.2.2022 – אשר ניתנה בהליך קשור נוסף (תלה"מ 46665-09-19) – ובה ציין המותב כי המערער נתבקש להגיש תגובה לאמור במסמך מסוים, אך לא התייחס למסמך האמור בתגובתו. בבקשת הפסלות טען המערער כי חרף קביעת המותב, תגובתו כן כללה התייחסות לאותו מסמך, ולגישתו החלטת המותב מהווה "נזיפה נוספת, מגמתית ומכעיסה, המנותקת מן העובדות".

3. עוד הסביר המערער כי חש "למן היום הראשון" כי המותב "נוהג איפה ואיפה בין בעלי הדין", אך המתין והגיש את בקשת הפסלות רק לאחר התגבשות "מסה של נסיבות שלא יותירו ספק" בדבר קיומו של חשש ממשי למשוא פנים. לבסוף ציין המערער כי נוכח מגבלת העמודים שנקבעה [בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018](#) (להלן: [תקנות סדר הדין האזרחי](#)), בקשת הפסלות כוללת "רק שליש מן העובדות שהיה כוונתו להציג" ובאמתחתו טענות נוספות – לרבות "דברים מקוממים" שאמר המותב שלא לפרוטוקול, ו"הפעלת לחץ" על המערער למשיכת אחת מהתביעות שהגיש. על רקע זה הדגיש המערער כי "העובדות הנ"ל ועוד נוספות, יוצגו בפני ערכאת הערעור, במידה ש[המערער] יאלץ להתייצב בפניה".

4. ביום 27.3.2022 התקיים דיון בהליך נושא הערעור דנן, שבמהלכו טען המערער כי יש מקום ליתן החלטה בבקשת הפסלות לפני שתינתן כל החלטה אחרת בהליכים בין הצדדים. על רקע זה ביקש המותב מהמשיבה להגיב לבקשת הפסלות, ובאת-כוחה השיבה כי היא מתנגדת לבקשה ופירטה את נימוקיה. המערער ביקש להשיב לתגובת המשיבה, אך המותב לא נעתר לבקשתו ודחה את בקשת הפסלות על אתר. בהחלטתו הביע המותב ביקורת על כך שהמערער ביקש שתינתן החלטה בסוגיית הפסלות רק במעמד הדיון – ולא קודם לכן, כשקיבל את הזימון לדיון – והסביר כי מצא לנכון להחליט בסוגיית הפסלות לאלתר, על מנת שלא לדחות את הדיון בהליך הנזקקות בשל דחיפותו. בשלב זה מתועדת בפרוטוקול הדיון ההערה הבאה:

”תוך כדי הכתבת ההחלטה [המערער] מתפרץ ומעיר הערות. בית המשפט מעיר לו שלא ניתן תוך כדי הכתבת ההחלטה להעיר הערות ואם יש לו הערות, אזי ראוי לעשות כן בסיום החלטת בית המשפט, אך [המערער] ממשיך ואומר שבמידה וביהמ”ש לא ידייק בדבריו, הוא ימשיך להתפרץ להכתבת ההחלטה.”

מכל מקום, בית המשפט הוסיף וקבע כי בקשת הפסלות משוללת בסיס וכי מקומן של טענות המערער הוא בהליכי ערעור. עוד הדגיש המותב כי הוא “לא גיבש דעתו כנגד [המערער]”, ולמעשה אף “התייחס [למערער] אשר בחר לייצג את עצמו, לפנים משורת הדין, וניתנו לו אורכות רבות והחלטות רבות תוך התחשבות בעובדה [שהמערער] מייצג את עצמו”.

להשלמת התמונה יצוין כי לאחר מתן ההחלטה המשיך הדיון כסדרו, ובסופו נתן המותב החלטה בה הכריז על המשיב 4 כקטין נזקק וקבע תכנית טיפול עבורו.

5. מכאן הערעור שלפניי – אשר הוגש ביום 7.4.2022, אך הועבר לטיפול רק לאחרונה, לאחר שהמערער הפקיד ביום 24.7.2022 את העירבון שנקבע בהליך. המערער, שכאמור מייצג את עצמו, מעלה השגות שונות על התנהלות המשיבה וטוען כי המותב “אפשר לה לממש” את מניעיה לכל אורך ניהול ההליכים בין הצדדים. המערער טוען בפרט כי המותב החליט “לקבור” תסקיר שהוגש לו בשנת 2020 וכלל אינדיקציות להתנהלות אלימה של המשיבה. המערער מסביר כי “הבליג” על כך מכיוון שחשש שלא די בכך כדי לבסס עילת פסלות, אך בעקבות ההחלטות שנתן המותב בימים 8.2.2022 ו-15.2.2022 “נסללה הדרך”, לטענתו, להגשת בקשת הפסלות.

המערער מפרט השגות שונות על התנהלות המותב ומציין בפרט כי באחד הדיונים, לאחר שהתברר לשופטת ז'יטניצקי וקובר כי המשיבה היא חרדית והמערער הוא חרדי לשעבר, היא "מיד מצאה לנכון 'לשתף את הצדדים' כי גם היא דתיה (מחוץ לפרוטוקול כמובן)". כמו כן טוען המערער כי החלטת הפסלות לא כללה מענה ענייני לטענותיו ולעובדות שהציג בבקשת הפסלות. לגישתו, הארכות שאליהן התייחס המותב לא סייעו לו בהליכים – ומכל מקום הן בטלות בשישים אל מול התעלמות המותב מהתנהלות המשיבה. המערער מוסיף וטוען כי "היושבת בדין 'דאגה' שמן הפרוטוקול יתקבל רושם מאד מסוים ביחס להתנהלות המערער בדיון" מיום 27.3.2022 – ובהקשר זה מלין המערער על הביקורת שהביע המותב ביחס לבקשתו ליתן החלטה בבקשת הפסלות, ועל העובדה שפרוטוקול הדיון כולל "הבלטה רבה" של התנהלותו בעת הקראת ההחלטה. כמו כן טוען המערער כי במהלך הדיון התרחש אירוע נוסף, "חמור הרבה יותר", אשר לא תועד בפרוטוקול: לטענתו, בשלב מסוים יצאה המשיבה מהאולם וקראה למשיב 4 "להיכנס פנימה 'ולראות איך אביו כועס'".

6. המערער מוסיף ומבקש כי ככל שבית משפט זה יסבור "כי אין די במתואר בבקשה" כדי להקים עילת פסלות – תינתן לו האפשרות להגיש חומרים נוספים אשר לא נכללו בבקשת הפסלות נוכח מגבלת העמודים.

7. המשיבה הגישה תגובה לערעור מכוח [תקנה 174\(ג\) לתקנות סדר הדין האזרחי](#), והיא סבורה כי דין הערעור להידחות, בין היתר, מחמת שיהוי ובשל היעדר עילת פסלות.

8. דין הערעור להידחות.

בפתח הדברים אציין כי לא מצאתי להיעתר לבקשת המערער להגשת חומרים נוספים במסגרת הערעור. זאת, בראש ובראשונה מכיוון שבערעור פסלות אין, ככלל, מקום להידרש לטענות שלא הובאו בפני המותב שפסילתו נתבקשה ומשכך לא ניתנה לו הזדמנות להתייחס אליהן ([ע"א 2352/22 פלוני נ' פלונית](#), פסקה 7 (3.5.2022)). אוסיף ואבהיר כי כתב הערעור שהגיש המערער מקיף פחות מארבעה עמודים, כך שעמדה בפניו האפשרות להעלות טענות נוספות אילו רצה בכך.

9. לגופו של עניין: המבחן לפסילת שופט מלשבת בדין, אשר מעוגן [בסעיף 77א\(א\) לחוק בתי המשפט \[נוסח משולב\]](#), [התשמ"ד-1984](#), קובע כי עילת פסלות תקום

בהתקיים חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב בניהול ההליך. בענייננו, לא מצאתי כי עלה בידי המערער להוכיח חשש שכזה. כפי שציין המותב ובצדק, טענות המערער מהוות, רובן ככולן, השגות "ערעוריות" על החלטות דיוניות שנתן המותב ועל האופן שבו מנוהלים ההליכים השונים בעניינם של הצדדים. כפי שנפסק לא אחת, האפיק הראוי להעלאת טענות מעין אלה אינו הליכי פסלות אלא הליכי ערעור מתאימים, בין במהלך ניהול ההליך ובין בסופו ([ע"א 782/21](#) פלוני נ' פלונית, פסקה 11 (20.4.2021); [ע"א 7279/20](#) גבעון נ' ון-אמדן, פסקה 10 (16.12.2020)). מכל מקום, ההחלטות שנתן המותב ביום 8.2.2022 וביום 15.2.2022, כמו גם האופן שבו תועדה התנהלות המערער בפרוטוקול הדיון מיום 27.3.2022, אין בהם כדי להעיד על חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב או על נטייה כלשהי נגד המערער. הוא הדין ביחס לטענות בנוגע לאירוע הנטען בדיון מיום 27.3.2022 – שבמהלכו, כך נטען, יצאה המשיבה מן האולם וקראה למשיב 4 – וכן ביחס להתבטאות שמייחס המערער לשופטת ז'יטניצקי רקובר בדבר אורח חייה.

לכך יש להוסיף את השיהוי המשמעותי שבו לוקות חלק מטענות המערער, ובפרט הטענה הנוגעת לתסקיר שהוגש בשנת 2020. כפי שכבר נפסק, טענת פסלות אינה בבחינת "נשק סודי" שאותו ניתן לשמור לעת מצוא, ובעל דין המבקש לפסול מותב שדן בענייננו נדרש להעלות את טענתו מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות ([ע"א 1192/21](#) פלוני נ' פלונית, פסקה 11 (5.5.2021); [ע"א 2805/21](#) פלונית נ' פלונית, פסקה 12 (1.6.2021); וראו גם [תקנה 173\(א\) לתקנות סדר הדין האזרחי](#)). העובדה שהמערער נמנע, מסיבותיו, מלהגיש בקשת פסלות בזמן אמת – אין בה כדי לרפא את השיהוי שבו לוקה טענה זו (ראו והשוו, למשל: [ע"א 1828/21](#) פלוני נ' פלונית, פסקה 8 (25.3.2021)); ומכל מקום, גם טענה זו הינה "ערעורית" במהותה ועל כן, מן הראוי להעלותה בהליכי ערעור לגוף הדברים ולא בהליכי פסלות.

10. מכל הטעמים שפורטו לעיל, הערעור נדחה. המערער יישא בהוצאות המשיבים בסך 3,500 ש"ח.

ניתן היום, ג' באלול התשפ"ב (30.8.2022).

א' חיות

ה נ ש י א ה

